

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo poverenia: 627/01
Zo dňa: 27. 01. 2014

Počet výtlačkov: 2
Výtlačok číslo: 1
Počet strán: 13
Počet príloh: 0

PROTOKOL

o výsledku kontroly
zmluvných vzťahov a úhrad za poskytovanie zdravotnej starostlivosti

Univerzitná nemocnica Martin

Žilina máj 2014

**Protokol
o výsledku kontroly**

Podľa poverenia predsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „NKÚ SR“) č. 627/01 z 27. 01. 2014 vykonali:

Mgr. Ľubica Grochalová dos Santos, vedúca kontrolnej skupiny
Ing. Paula Hanuliaková, členka kontrolnej skupiny
Mgr. Iveta Vráblová, členka kontrolnej skupiny

kontrolu zmluvných vzťahov a úhrad za poskytovanie zdravotnej starostlivosti, ktorej účelom bolo prekontrolovať optimálnosť dohodnutých zmluvných podmienok pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti so zameraním na porovnanie nárokových a realizovaných úhrad medzi jednotlivými zdravotníckymi zariadeniami.

Kontrola bola vykonaná v čase od 10.02.2014 do 06.05.2014 v

**Univerzitnej nemocnici Martin
Kollárova 2
036 59 Martin
IČO 00365327**

za kontrolované obdobie roku 2013, v prípade potreby objektívneho zhodnotenia kontrolovaných skutočností aj predchádzajúce roky, resp. nasledujúci rok.

Predmetom kontroly bolo:

- analýza zmlúv o poskytovaní zdravotnej starostlivosti, vrátane ich doplnení a dodatkov
- porovnanie nárokových a realizovaných úhrad vybraných výkonov k zdravotným poisťovniam
- štruktúra pohľadávok a záväzkov najmä vo vzťahu k zdravotným poisťovniam a nakladanie s nimi
- nakladanie s majetkom štátu

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Všeobecná časť

Dňa 01.01.1992 bola Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „MZ SR“) zriadená Martinská fakultná nemocnica ako štátna príspevková organizácia s právnou subjektivitou.

Rozhodnutím MZ SR č. 16707-4/2010-OP zo dňa 17.06.2010 došlo k zmene názvu na Univerzitná nemocnica Martin (ďalej len „UNM“ alebo „nemocnica“).

UNM poskytuje špecializovanú ambulantnú a ústavnú zdravotnú starostlivosť, vrátane ústavnej pohotovostnej služby, odber orgánov a tkanív od darcov na transplantáčne účely a ich spracovanie, výkon záchrannej zdravotnej služby, vedenie Slovenského artroplastického

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

registra, liečbu dlhodobých chorých a doliečovanie, spolupracuje so vzdelávacími ustanovizňami, ktoré poskytujú vysokoškolské a ďalšie vzdelávanie zdravotníckych zamestnancov a vykonáva vedecko-výskumnú a vývojovú činnosť v jednotlivých odboroch zdravotnej starostlivosti.

Štatutárnym orgánom UNM je riaditeľ, ktorý je oprávnený konať a rozhodovať v mene UNM vo veciach pracovno-právnych, majetkovo-právnych a obchodných.

Na zabezpečovanie svojich úloh bol UNM zverený do správy hmotný aj nehmotný majetok, s ktorým hospodári a nakladá ako správca majetku.

Základné údaje o nemocnici sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Tabuľka č. 1 - Základné údaje o UNM

Ukazovateľ	2011	2012	2013
Právna subjektivita	Štátna príspevková organizácia	Štátna príspevková organizácia	Štátna príspevková organizácia
Výsledok hospodárenia v eur (strata/zisk)	12 980 460	-997 844	-4 599 440
Priemerný fyzický počet zamestnancov (počet osôb) celkom,	1 950,30	1 971,30	2 023,47
z toho priemerný počet zdravotníckych pracovníkov,	1 549,99	1 579,93	1 630,37
z toho priemerný počet: - lekárov	432,07	445,01	463,80
- sestier	705,71	718,01	737,88
- pôrodných asistentiek	31,82	30,96	29,90
Priemerný prepočítaný počet zamestnancov (počet úväzkov) celkom,	1 800,08	1 813,88	1 857,50
z toho priemerný počet zdravotníckych pracovníkov,	1 401,79	1 424,88	1 465,87
z toho priemerný počet: - lekárov	305,61	317,08	329,01
- sestier	690,21	698,76	718,60
- pôrodných asistentiek	31,82	30,96	29,90
Počet lôžok, stav k 31.12.	838	838	838
Využitie lôžok - v dňoch	200 122	203 083	207 570
Využitie lôžok - v %	66,88 %	69,43 %	70,42 %
Počet hospitalizovaných pacientov celkom,	28 640	29 458	30 727
z toho počet pacientov hospitalizovaných jeden deň	730	972	870
Priemerná ošetrovacía doba /v dňoch/	6,98	6,89	6,75
Počet ambulancií	136	131	131
Počet ambulantne ošetrovaných pacientov	254 385	263 753	265 987
Počet spoločných liečebných a vyšetrovacích zložiek	37	41	42
Počet pacientov, ktorým bola poskytnutá zdrav. starostlivosť v spoločných liečebných a vyšetrovacích zložiek	474 590	414 003	417 366

UNM dosiahla v roku 2011 kladný hospodársky výsledok, čo bolo spôsobené oddĺžením UNM v procese transformácie štátnych príspevkových organizácií a zrušením návratnej finančnej výpomoci z MZ SR poskytnutej v roku 2009.

V roku 2012 bol dosiahnutý záporný hospodársky výsledok. Výšku výnosov ovplyvnili najmä vyššie tržby od zdravotných poisťovní (ďalej aj „ZP“) z dôvodu zvýšenia zmluvne dohodnutého objemu rozsahu poskytovanej zdravotnej starostlivosti, ako aj úhrada časti nadlimitných výkonov a mimoriadne finančne náročnej liečby z rokov 2010 a 2011 v čiastke 2 373 000,00 eur.

V roku 2013 UNM dosiahla záporný hospodársky výsledok. Výrazný vplyv na to mali vyššie osobné náklady z dôvodu zákonného zvyšovania miezd zdravotníckych pracovníkov v sume 2 652 000,00 eur a realizované nadlimitné výkony v sume 1 991 208,63 eur, ktoré boli zo strany ZP uznané ako opodstatnené, ale v danom roku neuhradené, keďže prekročili zmluvne dohodnuté objemy rozsahu poskytovanej zdravotnej starostlivosti.

Ako vyplýva z tabuľky č. 1, UNM zaznamenala každoročne nárast zamestnancov, týkalo sa to najmä lekárov a zdravotných sestier. V roku 2013 oproti roku 2012 stúpol počet

zdravotníckych pracovníkov o 50,44, z toho počet lekárov o 18,79 a počet zdravotných sestier stúpol o 19,87. Z celkového počtu 463,80 lekárov, ktorí v roku 2013 pracovali v UNM, 60 lekárov požiadalo o súhlas s výkonom inej zárobkovej činnosti.

Prehľad o úväzkoch týchto lekárov v UNM je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 2 – Prehľad o úväzkoch lekárov vykonávajúcich inú zárobkovú činnosť

Úväzok lekára v UNM	1,00	0,80	0,70	0,60	0,40	0,30	0,20
Počet lekárov	34	1	2	2	7	1	13

V roku 2013 bolo v UNM hospitalizovaných 30 727 pacientov. Z toho 21 072 pacientov bolo poistencami zdravotnej poisťovne č. 1 (ďalej aj „ZP č. 1“), čo v percentuálnom vyjadrení predstavovalo 68,58 %. Poistenci zdravotnej poisťovne č. 2 (ďalej aj „ZP č. 2“) tvorili 25,81 % z celkového počtu hospitalizovaných pacientov počtom 7 931 a hospitalizovaní pacienti, ktorí boli poistencami zdravotnej poisťovne č. 3 (ďalej aj „ZP č. 3“) predstavovali 5,54 % pri počte hospitalizovaných pacientov 1 702.

Počet hospitalizovaných pacientov mal rastúcu tendenciu. V roku 2013 bolo o 1 269 hospitalizácií viac v porovnaní s rokom 2012 a o 2 087 hospitalizácií viac oproti roku 2011.

Podobný vývoj mal aj počet ambulantne ošetrovaných pacientov. V roku 2013 stúpol ich počet o 2 234 oproti roku 2012 a o 11 602 oproti roku 2011.

Z celkového počtu ambulantne ošetrovaných pacientov v roku 2013 poistenci ZP č. 1 tvorili 67,81 % (180 379 pacientov), 25,96 % tvorili poistenci ZP č. 2 (69 041 pacientov) a 5,23 % z celkového počtu ambulantne ošetrovaných pacientov boli poistenci ZP č. 3 (13 897 pacientov).

2. Uzatvorené zmluvné vzťahy

2.1 Proces uzatvárania zmlúv o poskytovaní zdravotnej starostlivosti

Predmetom zmlúv o poskytovaní zdravotnej starostlivosti, ktoré uzatvorili tri zdravotné poisťovne s UNM ako poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, bolo zabezpečovanie poskytovania zdravotnej starostlivosti a jej úhrada.

Proces uzatvárania zmlúv resp. dodatkov k platným zmluvám so ZP začal predložením návrhu zmluvy o poskytovaní zdravotnej starostlivosti resp. jej dodatku zo strany tej zmluvnej strany, ktorá mala záujem na zmene, alebo doplnení platných zmluvných podmienok. UNM predložila návrh na uzatvorenie zmluvy, resp. jej dodatku najmä v prípade požiadavky zazmluvnenia tých zdravotných výkonov, ktoré sa v predchádzajúcom období v UNM neposkytovali, v prípade doplnenia prístrojového vybavenia nemocnice ako aj v prípade potreby navýšenia zmluvných objemov a jednotkových cien za poskytnutú zdravotnú starostlivosť.

ZP iniciovali uzatvorenie zmluvy, resp. dodatku k zmluve napríklad, ak mali záujem upraviť podmienky úhrady výkonov z čakacích listín a navrhli systém úhrad v tzv. balíčkových cenách.

Pripomienkovanie zmlúv ako aj iniciatíva k vypracovaniu nových zmlúv, resp. dodatkov prebiehala písomne, alebo pri osobných rokovaníach.

V roku 2013 bolo platných sedem zmlúv o poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

UNM mala v roku 2013 uzatvorené so ZP aj zmluvy o poskytovaní zdravotnej starostlivosti vo vecnom rozsahu, ktorý vyplýval z povolenia udeleného MZ SR na prevádzkovanie záchrannej zdravotnej služby.

2.2 Proces fakturácie vykázaných zdravotných výkonov

UNM ako poskytovateľ zdravotnej starostlivosti vykazovala poskytnutú zdravotnú starostlivosť za kalendárny mesiac (ďalej aj „zúčtovacie obdobie“) zúčtovacími dokladmi. Zúčtovacím dokladom boli súbory, obsahujúce zoznam zdravotných výkonov, ktoré boli vykonané počas zúčtovacieho obdobia vo forme a štruktúre určenej Metodickým usmernením č. 9/2006 o spracovaní a vykazovaní zdravotných výkonov poskytovateľov zdravotnej starostlivosti elektronickou formou vydané Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej len „metodické usmernenie č. 9/2006“).

V UNM boli výkony zdravotnej starostlivosti počas zúčtovacieho obdobia priebežne zaznamenávané do informačného systému nemocnice jednotlivými zdravotníckymi pracoviskami. Na začiatku nasledujúceho mesiaca boli IT oddelením tieto výkony vygenerované a uzatvorené tak, aby zdravotnícke pracoviská už do nich nemohli vstupovať a následne boli exportované na odbor pre styk so zdravotnými poisťovňami, kde prebehla kontrola ich správnosti. Nasledovalo spracovanie výkonov do dávok. Údaje z vygenerovaných dávok (počty hospitalizácií, počty osobitne hrazených výkonov, bodové ohodnotenie výkonov ambulantnej starostlivosti a pracovísk spoločných liečebných a vyšetrovacích zložiek a pod.) boli ocenené podľa druhu zmluvnými cenami a prebehla tlač výstupných zostáv, ktoré mali formu a štruktúru určenú metodickým usmernením č. 9/2006. Výstupné zostavy slúžili ako podklad k fakturácii. Samotná fakturácia bola súčtom položiek za jednotlivé typy zdravotnej starostlivosti podľa zazmluvnených okruhov.

Prvotné faktúry so splatnosťou 30 dní od vystavenia boli zasielané do zdravotných poisťovní cez elektronickú pobočku do desiateho dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca.

Zdravotné poisťovne vykonali kontrolu formálnej a vecnej správnosti predložených dávok a potvrdili ich prijatie. Ak boli kontrolou predložených dávok zistené nedostatky, ZP zaslali nemocnici zoznam nesprávnych, nepravdivých alebo neúplných údajov, tzv. protokol sporných dokladov a nemocnica vystavila na nesprávne vykázané výkony a výkony, ktoré zdravotné poisťovne neuznali, opravné doklady k faktúram – dobropisy.

Ak ZP poukázali na formálne chyby vykázaných výkonov, ich oprava prebehla na odbore pre styk so zdravotnými poisťovňami. V prípade výkonov, ktoré ZP neuznali, vykazujúce pracoviská nemocnice oprávnenosť zamietnutia týchto výkonov uznali, alebo ich reklamovali a v písomných námietkach odôvodnili vykávanie neuznaných zdravotných výkonov. V prípade reklamácie sa vypracovali tzv. opravné dávky ako pri prvotnej fakturácii.

V niektorých prípadoch si pracoviská nemocnice uplatnili aj výkony minulých období, ktoré opomenuli vykázať v príslušnom mesiaci, tzv. aditívne dávky. V mimoriadnych prípadoch si pracoviská nemocnice uplatnili aj výkony už raz zdravotnými poisťovňami odmietnuté, to znamená neakceptované opravné dávky, ak UNM považovala zamietnuté rozhodnutia ZP za neoprávnené.

V tabuľke č. 3 je uvedená úspešnosť uznania opravných dávok zo strany ZP.

Tabuľka č.3 - Úspešnosť reklamovanej zdravotnej starostlivosti za roky 2012 a 2013

v eur

	2012			2013		
	Fakturované opravné dávky	Uznané opravné dávky	% úspešnosti	Fakturované opravné dávky	Uznané opravné dávky	% úspešnosti
ZP č. 1	300 675,00	201 270,00	66,94	494 577,00	375 167,00	75,86
ZP č. 2	358 503,00	252 934,00	70,55	569 502,00	316 142,00	55,51
ZP č. 3	165 684,00	137 320,00	82,88	212 229,00	183 843,00	86,62

Z údajov uvedených v tabuľke vyplýva, že úspešnosť reklamácií v rokoch 2012 a 2013 bola vysoká (najmä reklamácie voči ZP č. 3). Zdravotné poisťovne na základe námietok nemocnice uznali a uhradili väčšiu časť fakturovaných opravných dávok.

Všetky vystavené faktúry za poskytnutú zdravotnú starostlivosť zaslané ZP boli uhrádzané v lehote splatnosti. Fakturovaná suma bola uhradená buď v plnom rozsahu, alebo v prípade vystavenia protokolu sporných dokladov zo strany ZP bola uhradená suma ponížená o neuznané výkony, na ktoré nemocnica vystavila dobropis k pôvodnej faktúre.

V kontrolovanom období zdravotné poisťovne vykonali v UNM kontrolnú činnosť zameranú na účelnosť, efektívnosť a hospodárnosť vynaložených prostriedkov verejného zdravotného poistenia ako aj rozsah a kvalitu poskytovanej zdravotnej starostlivosti.

Závery z kontrol boli prerokované s príslušným vedúcim pracoviska nemocnice a následne sa vyhotovil záznam, v prípade zistenia nedostatkov protokol o kontrole. Prehľad o kontrolách, ktoré vykonali ZP v roku 2013 v UNM je uvedený v tabuľke č. 4.

Tabuľka č. 4 - Kontroly vykonané v UNM revíznymi lekármi ZP v roku 2013

	Počet vykonaných kontrol	Záznam bez nedostatkov	Protokol zistené nedostatky	Počet uložených sankcií	Uložená sankcia spolu v eur	Skutočná úhrada sankcie spolu v eur
ZP č. 1	80	31	49	12	58 715,50	300,00
ZP č. 2	24	6	18	1	331,94	184,24
ZP č. 3	42	14	28	0	0,00	0,00

Najviac kontrol v roku 2013 vykonala ZP č. 1. Nedostatky boli zistené v 49 prípadoch (61 % z celkového počtu kontrol) a následne boli uložené sankcie v sume 58 715,50 eur.

ZP č. 2 vykonala 24 kontrol, z toho 18 bolo ukončených protokolom a uložená bola jedna sankcia v sume 331,94 eur. ZP č. 3 vykonala 42 kontrol, nedostatky boli zistené v 28 prípadoch, avšak ani v jednom prípade pokuta nebola uložená.

Nie všetky uložené sankcie UNM považovala za oprávnené, resp. odôvodnené. V niektorých prípadoch ani nešlo o porušenie zmluvných podmienok. V takom prípade UNM sankciu namietala pre nedokonalosť v metodike vykazovania alebo načítania informačným systémom. V niektorých prípadoch išlo o neuznanie hospitalizácie, ak aktuálny zdravotný stav pacienta sa zmenil tak, že nebolo možné realizovať plánovaný operačný, alebo iný výkon. V troch prípadoch došlo zo strany UNM k administratívnejmu pochybeniu vo vedení zdravotnej dokumentácie, pričom zdravotná starostlivosť bola poskytnutá správne. Rokovaním UNM dosiahla zníženie zmluvnej sankcie na sumu 300,00 eur v prípade ZP č. 1 a na sumu 184,24 eur v prípade ZP č. 2 a tieto sankcie boli nemocnicou uhradené.

2.3 Poskytovaná zdravotná starostlivosť

Zdravotná starostlivosť sa v UNM poskytovala ako ústavná zdravotná starostlivosť, ambulantná zdravotná starostlivosť a dopravná služba súvisiaca s poskytovaním zdravotnej starostlivosti. Ústavná zdravotná starostlivosť sa poskytovala poistencovi, ktorého zdravotný stav vyžadoval nepretržité poskytovanie zdravotnej starostlivosti dlhšie ako 24 hodín. ZP uhradili za hospitalizáciu poistenca trvajúcu dlhšie ako 24 hodín paušálnu úhradu za ukončenú hospitalizáciu podľa cenníka hospitalizácií, ktorý bol zmluvne dohodnutý. Základný hospitalizačný paušál zahŕňal úhradu za jeden mesiac, vrátane všetkých nákladov,

ktoré boli spojené s poskytovaním zdravotnej starostlivosti poistencovi, pričom úhrada za hospitalizáciu sa primerane krátila podľa počtu skutočne hospitalizovaných dní.

Cena za ukončenú hospitalizáciu sa uhrádzala za oddelenie, na ktorom bola poistencovi poskytovaná ústavná zdravotná starostlivosť.

Ambulantná starostlivosť sa poskytovala poistencovi, ktorého zdravotný stav nevyžadoval nepretržité poskytovanie zdravotnej starostlivosti dlhšie ako 24 hodín. UNM vykazovala zdravotné výkony ambulantnej starostlivosti v súlade s nariadením vlády SR č. 776/2004 Z. z. – Katalóg zdravotných výkonov. Výkony sa ohodnocovali počtom bodov uvedených v prílohe nariadenia vlády SR č. 226/2005 Z. z. o výške úhrady za zdravotnú starostlivosť, od ktorých sa odvíjal rozsah úhrady od ZP. Zdravotný výkon, ktorý nemal v zozname výkonov určenú bodovú hodnotu, ZP uhradili nemocnici na základe predchádzajúceho písomného súhlasu a vzájomnej dohody.

V rámci ambulantnej zdravotnej starostlivosti sa poskytovala špecializovaná ambulantná starostlivosť, záchranná zdravotná služba, jednodňová zdravotná starostlivosť („ďalej len JZS“), stacionár a starostlivosť poskytovaná v spoločných vyšetrovacích a liečebných zložkách.

Výkony JZS sa uhrádzali podľa špecializačných odborov, k nim priradeným kódom a zmluvne stanovenej ceny, pričom ceny výkonov boli kalkulované ZP. V cene výkonu JZS boli zahrnuté všetky náklady spojené s vykonaním výkonu, to znamená komplexné vyšetrenie poistenca lekárom realizujúcim výkon, anesteziologické vyšetrenie, poskytnutie výkonu vrátane anestézy, v indikovaných prípadoch aj histologické vyšetrenie odobraného biologického materiálu, zdravotná starostlivosť v pooperačnom období súvisiaca s výkonom JZS, ako aj prvá kontrola po prepustení.

V tabuľke č. 5 sú uvedené vybrané výkony poskytovanej zdravotnej starostlivosti podľa kódov, počet vybraných výkonov uplatnených voči jednotlivým ZP a ich zmluvne stanovené ceny v rokoch 2012 a 2013.

Tabuľka č. 5 - Vybrané výkony poskytovanej zdravotnej starostlivosti

Kód výkonu *	Počet výkonov uplatnených						Zmluvná cena za jeden výkon v eur (priemer za rok)					
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
	ZP č. 1		ZP č. 2		ZP č. 3		ZP č. 1		ZP č. 2		ZP č. 3	
8525	35	24	10	10	1	0	356	379	485	490	300	354
8501a	150	166	114	112	16	16	333	353	387	400	250	266
8539	88	93	45	41	5	10	385	397	384	396	400	397
8584	5	14	N/A	0	0	0	369	373	N/A	300	300	340
8546=8543	44	32	39	43	6	6	320	332	314	325	280	297
8827	2	1	2	1	0	1	317	322	309	309	250	267
8800	119	116	90	81	13	20	288	307	287	304	250	256
8850	48	25	23	19	5	5	423	442	386	393	340	372
8851	2	1	0	0	0	0	395	395	369	379	340	267
8577	4	18	4	12	1	4	505	523	415	430	420	427
8564	159	158	67	65	10	7	532	548	507	513	470	476
8801	93	88	63	65	13	13	280	285	311	320	210	237
8510	81	87	30	53	7	8	354	374	394	402	320	326
8537	105	122	74	94	11	14	278	300	362	371	270	247
130101	72	79	28	21	2	2	2 048	1 811	1 849	1 958	1 892	2 011
130102	57	48	14	14	1	1	2 804	2 427	2 504	2 661	2 360	2 806

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

130103	67	65	24	34	4	6	4 089	3 539	4 020	4 127	4 193	4 051
130109	176	192	67	71	8	17	3 332	3 073	3 086	3 277	2 928	2 828

* 8525 – operačné riešenie hallux valgus, 8501a – operácie jednoduchých prietrží, 8539 – operácia varixov dolných končatín, 8584 – operácia Dupuytrenovej kontraktúry - totálna fasciektómia, 8546 = 8543 – operácia syndrómu karpálneho tunela, 8827 – septoplastika - operácia nosovej priehradky (podmienkou je zdravotná indikácia výkonu), 8800 – endoskopická adenotómia, 8850 – endoskopická adenotómia + tonzilektómia, 8851 – endoskopická adenotómia + tonzilotómia, 8577 – laparoskopická apendektómia, 8564 – laparoskopická cholecystektómia, 8801 – onzilektómia, 8510 – operačná repozícia jednoduchých zlomenín v celkovej anestéze, 8537 – operačná extrakcia osteosyntetického materiálu avonkajších fixátorov v anestézii, 130101 – cementová TEP bedrového kĺbu, 130102 – hybridná TEP bedrového kĺbu, 130103 – necementovaná TEP bedrového kĺbu, 130109 – necementovaná TEP kolenného kĺbu

Počet vybraných výkonov uplatnený voči jednotlivým ZP bol v roku 2013 vo väčšine prípadov nižší ako v roku 2012. Najväčší počet výkonov bol uplatnený voči ZP č. 1 z dôvodu najvyššieho poistného kmeňa.

Zmluvné ceny za jednotlivé výkony sa v priebehu roka menili v závislosti od zmien v zmluvných podmienkach. Z tohto dôvodu v tabuľke uvedené ceny za jednotlivé výkony predstavujú ich priemernú hodnotu. V roku 2013 došlo k navýšeniu cien za vybrané výkony u všetkých zdravotných poisťovní.

Z tabuľkového prehľadu vyplýva, že výška ceny za ten istý výkon bola v niektorých prípadoch porovnateľná u všetkých troch ZP, v prípade niektorých výkonov bola ich cena podstatne vyššia, v závislosti od toho, ako sa nemocnici podarilo vyrokovať zmluvné ceny u tej ktorej zdravotnej poisťovne. Z uvedeného vyplýva, že ekonomická náročnosť za realizované zdravotné výkony sa uplatňovala iba čiastočne, ceny za zdravotné výkony neboli zo strany ZP určené na základe reálnej cenovej kalkulácie (napr. obťažnosť prípadu).

V nasledujúcej tabuľke sú uvedené nárokové sumy za vybrané výkony a sumy, ktoré ZP nemocnici uhradili v rokoch 2012 a 2013.

Tabuľka č. 6 - Nárokové a uhradené sumy za vybrané výkony

v eur

	Nároková suma spolu						Uhradená suma za uplatnené výkony					
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
kód výkonu	ZP č. 1		ZP č. 2		ZP č. 3		ZP č. 1		ZP č. 2		ZP č. 3	
8525	12 475	9 087	4 850	4 900	300	0	11 748	9 087	4 365	3 920	300	0
8501a	49 880	58 640	44 080	44 800	4 000	4 255	48 951	58 245	41 216	43 600	4 000	3 990
8539	33 895	36 885	17 284	16 236	2 000	3 973	33 495	36 885	14 865	15 840	2 000	3 573
8584	1 845	5 222	0	0	0	0	1 845	5 222	0	0	0	0
8546=8543	14 079	10 627	12 260	13 975	1 680	1 782	14 079	10 627	11 990	13 357	1 680	1 782
8827	634	322	618	309	0	267	634	322	618	309	0	267
8800	34 238	35 578	25 837	24 624	3 250	5 112	34 238	35 578	24 804	24 016	3 250	5 112
8850	20 316	11 048	8 869	7 467	1 700	1 860	19 881	11 048	8 869	7 467	1 700	1 860
8851	790	395	0	0	0	0	790	395	0	0	0	0
8577	2 020	9 420	1 660	5 160	420	1 708	1 010	8 368	1 287	5 160	420	1 708
8564	84 532	86 558	33 998	33 345	4 700	3 332	83 524	84 392	31 210	32 370	4 230	3 332
8801	26 035	25 080	19 580	20 800	2 730	3 081	26 035	25 080	18 709	20 800	2 730	3 081
8510	28 685	32 556	11 806	21 306	2 240	2 609	28 320	30 294	11 451	20 904	2 240	2 609
8537	29 160	36 594	26 774	34 874	2 970	3 458	29 160	36 594	24 819	32 648	2 970	3 211
130101	147 431	143 075	51 785	41 120	3 784	4 023	147 431	143 075	51 785	41 120	3 784	4 023
130102	159 824	116 500	35 058	37 255	2 360	2 806	159 824	116 500	35 058	37 255	2 360	2 806
130103	273 965	230 050	96 472	140 320	16 772	24 305	273 965	230 050	96 472	140 320	16 772	24 305
130109	586 385	590 000	206 763	232 677	23 421	48 074	586 385	590 000	206 763	232 677	23 421	48 074

Suma uhradených vybraných výkonov predstavuje sumu uznaných výkonov, zníženú o tie výkony, ktoré ZP neuznali. Ako vyplýva z tabuľkového prehľadu rozdiel medzi nárokovanou a uhradenou sumou bol zanedbateľný (cca 1 % z nárokovanej sumy). Za rok 2013 ZP č. 1 uhradila z nárokovanej sumy 99,59 %, ZP č. 2 uhradila 98,97 % z nárokovanej sumy a ZP č. 3 uhradila 99,16 %.

Takýto malý rozdiel medzi nárokovanou a uhradenou sumou bol spôsobený aj tým, že do uhradenej sumy za uplatnené výkony sa zarátala aj úhrada časti nadlimitných výkonov ku ktorej došlo v roku 2013 (úhrada časti nadlimitných výkonov uskutočnených v roku 2012 v sume 783 559,00 eur) a na konci prvého štvrťroka 2014 (úhrada časti nadlimitných výkonov z roku 2013 v sume 567 884,28 eur).

Nadlimitné výkony predstavovali výkony, ktoré nemocnica realizovala nad zmluvne dohodnuté objemy rozsahu poskytovanej zdravotnej starostlivosti. ZP tieto nadlimitné výkony síce uznali ako opodstatnené, ale neuhradili ich z dôvodu prekročenia zmluvných objemov.

Nadlimitné výkony, ktoré si UNM uplatnila voči zdravotným poisťovniam v roku 2013 predstavovali celkovú sumu 1 991 208,63 eur, z toho 94,6 % tvorili nadlimitné výkony uplatnené voči zdravotnej poisťovni č. 1 v sume 1 882 646,21 eur a 5,4 % tvorili nadlimitné výkony voči zdravotnej poisťovni č. 2 v sume 108 562,42 eur. Objem uplatnených zdravotných výkonov voči zdravotnej poisťovni č. 3 v roku 2013 nepresiahol výšku zmluvne dohodnutého rozsahu.

Na základe rokovaní UNM so ZP č. 1 došlo na konci prvého štvrťroka 2014 k úhrade časti nadlimitných výkonov uskutočnených v roku 2013 v sume 567 884,28 eur.

3. Pohľadávky a záväzky

UNM v kontrolovanom období nemala vypracovanú internú smernicu, ktorá by bližšie definovala nakladanie s pohľadávkami a záväzkami, určenie doby splatnosti, resp. kedy sú pohľadávky po lehote splatnosti a podrobnejší postup pri ich vymáhaní.

V roku 2013 nemocnica nerealizovala nepeňažné plnenie formou vzájomného započítavania svojich pohľadávok a záväzkov voči ZP. Povinné poistenie na verejné zdravotné poistenie za svojich zamestnancov realizovala v lehote splatnosti v súlade s ustanovením § 11 ods. 1 písm. a) a c) zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Zároveň boli preverené sumy zdravotného poistenia vykázané v mesačných výkazoch preddavkov na povinné verejné zdravotné poistenie a bankové výpisy preukazujúce úhrady vykázanych mesačných preddavkov na verejné zdravotné poistenie, či už za nemocnicu ako zamestnávateľa alebo za zamestnancov. Kontrolou povinného verejného zdravotného poistenia nebol zistený nesúlad.

Vývoj stavu pohľadávok, záväzkov a zadlženosti v rokoch 2011-2013 je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 7 – Vývoj stavu pohľadávok, záväzkov a zadlženosti v rokoch 2011- 2013 v eur

	Pohľadávky		Záväzky		Zadlženosť
	celkom	po lehote splatnosti	celkom	po lehote splatnosti	
2011	8 959 970,00	479 826,00	39 881 395,00	2 734 019,00	30 921 425,00
2012	9 777 982,00	612 525,00	36 466 752,00	1 902 892,00	26 688 770,00
2013	9 753 002,89	424 469,00	45 730 242,47	10 765 846,00	35 977 239,47

V roku 2013 z celkovej sumy 9 753 002,89 eur pohľadávky voči ZP predstavovali sumu 8 704 321,51 eur (89,24 % z celkových pohľadávok). Z toho pohľadávky voči ZP č. 1

boli v sume 7 044 920,75 eur, voči ZP č. 2 v sume 1 113 257,07 eur a pohľadávky voči ZP č. 3 predstavovali sumu 492 680,49 eur. Pohľadávky voči ZP v lehote splatnosti predstavovali vyfakturované výkony za zdravotnú starostlivosť poskytnutú nemocnicou na konci roka 2013.

Pohľadávky voči ZP po lehote splatnosti k 31.12.2013 v sume 64 713,43 eur predstavovali menej ako 1 % z celkových pohľadávok voči zdravotným poisťovniam. Z uvedenej sumy v prvom mesiaci nasledujúceho účtovného obdobia bola UNM uhradená suma 11 509,82 eur.

Najväčšiu pohľadávku po lehote splatnosti k 31.12.2013 v sume 52 990,65 eur UNM evidovala voči Európskej zdravotnej poisťovni, a. s., na majetok ktorej bol v roku 2008 vyhlásený konkurz. Vyhlásením konkurzu sa táto ZP stala úpadcom. V zmysle zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 7/2005 Z. z.“) veriteľ, ktorého pohľadávka voči úpadcovi vznikla pred vyhlásením konkurzu, má v konkurze právo, aby jeho pohľadávka bola uspokojená rozvrhom z výťažku zo speňaženia majetku podliehajúceho konkurzu. Toto právo musí byť v konkurze riadne a včas uplatnené prihláškou, inak pohľadávku nemožno v konkurze uspokojiť a na práva z nej sa v konkurze neprihliada.

Kontrolou bolo zistené, že UNM nevyužila zákonom stanovený termín na prihlásenie svojej pohľadávky, to znamená, že v lehote 45 dní odo dňa vyhlásenia konkurzu nedoručila súdu ani správcovi konkurznej podstaty prihlášku pohľadávky, čím nedodrжала ustanovenie § 6 ods. 4 zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 278/1993 Z. z.“), podľa ktorého správca pohľadávky štátu je povinný starať sa, aby všetky povinnosti dlžníka boli včas a riadne splnené, aby pohľadávka štátu bola včas uplatnená na príslušných orgánoch a aby rozhodnutia týchto orgánov boli včas vykonané.

UNM týmto nekonala v súlade s ustanovením § 3 ods. 2 zákona č. 278/1993 Z. z., podľa ktorého správca je povinný majetok štátu udržiavať v riadnom stave, využívať všetky právne prostriedky na jeho ochranu a dbať, aby nedošlo najmä k jeho poškodeniu, strate, zneužitiu alebo zmenšeniu.

Z celkovej sumy záväzkov 45 730 242,47 eur, záväzky po lehote splatnosti k 31.12.2013 predstavovali sumu 10 765 846,00 eur. Išlo o záväzky voči dodávateľom, resp. dodávateľské faktúry, napr. za lieky a špeciálny zdravotnícky materiál v sume 8 532 879,00 eur, za dodávky prístrojovej techniky v sume 853 488,00 eur, za potraviny v hodnote 268 614,00 eur a faktúry národnej transfúznej služby v sume 192 988,00 eur. UNM evidovala záväzky po lehote splatnosti aj za elektrickú energiu, vodu a telekomunikačné služby celkom v sume 77 703,00 eur.

Záväzky voči zamestnancom a verejným inštitúciám UNM uhrádzala dlhodobo v lehote splatnosti.

4. Nakladanie s majetkom štátu

Povinnosťou UNM bolo zabezpečiť evidenciu majetku v súlade so zákonom č. 278/1993 Z. z., v nadväznosti na zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 431/2002 Z. z.“). V podmienkach UNM upravovala túto oblasť Smernica č. 1A/2008 pre spôsob vedenia účtovníctva. Smernica nadobudla účinnosť dňa 01.01.2008.

Celková hodnota majetku uvedená v súvahe k 31.12.2013 bola vykázaná v sume 98 183 715,09 eur, z toho neobežný majetok v sume 84 259 628,61 eur (dlhodobý nehmotný majetok v sume 1 003 338,51 eur a dlhodobý hmotný majetok v sume 83 256 290,10 eur), obežný majetok v sume 13 921 553,24 eur (zásoby v sume 2 392 494,85 eur, krátkodobé

pohľadávky v sume 9 753 002,89 eur, finančné účty v sume 1 776 055,50 eur) a časové rozlíšenie v sume 2 533,24 eur.

Preverenie správnosti evidencie majetku, jeho ocenenia a účtovania kontrolná skupina vykonala na vybraných účtoch majetkových aktív:

- účte 021 – Stavby (zostatková hodnota majetku k 31.12.2013 v sume 23 670 739,39 eur),
- účte 031 – Pozemky (hodnota majetku k 31.12.2013 v sume 1 588 739,35 eur).

Kontrolou evidencie nehnuteľného majetku vybraných majetkových účtov nebol zistený nesúlad medzi požadovaným a skutočným stavom. O všetkých položkách vybraných majetkových účtov bolo účtované správne. Súčasne bola overená existencia vlastníctva vyššie uvedeného nehnuteľného majetku (pozemky a budovy), pričom bolo zistené, že UNM zabezpečila zápis vlastníckeho práva k pozemkom a stavbám v katastri nehnuteľností, čo bolo v súlade s ustanovením § 4 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov.

Účtovná jednotka bola povinná inventarizovať majetok, záväzky a rozdiel majetku a záväzkov podľa ustanovení § 29 a § 30 zákona č. 431/2002 Z. z. V podmienkach UNM upravovala túto oblasť Smernica č. 4/1996 Inventarizácia majetku a záväzkov v znení dodatkov č. 1 a 2.

UNM vykonala inventarizáciu ku dňu, ku ktorému bola zostavená riadna účtovná závierka, t. j. ku dňu 31.12.2013, na základe príkazu riaditeľa nemocnice zo dňa 14.11.2013.

Pri inventarizácii majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov neboli zistené inventarizačné rozdiely.

Kontrolou bolo preverené, či pred obstaraním dlhodobého hmotného majetku evidovaného na účte 022 – Samostatné hnutelné veci a súbory UNM vykonala verejné obstarávanie v zmysle zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pričom neboli zistené nedostatky.

V kontrolovanom období hospodárenie a nakladanie s majetkom štátu upravovala Smernica č. 4/2003 Nakladanie s majetkom štátu zo dňa 01.06.2003 v znení doplnku č. 1 zo dňa 04.08.2008 (ďalej len „Smernica č. 4/2003“).

V roku 2013 neboli vykonané prevody majetku štátu vzhľadom na jeho prebytočnosť.

Pri prenajímaní majetku štátu UNM konala v súlade so Smernicou č. 4/2003 ako aj s príslušnými ustanoveniami zákona č. 278/1993 Z. z.

UNM mala k 31.12.2013 uzatvorených 19 nájomných zmlúv, z toho päť nájomných zmlúv uzatvorila v roku 2013. Kontrolou bolo preverených deväť nájomných zmlúv, pričom neboli zistené nedostatky. UNM ako správca majetku štátu uzatvorila zmluvy na nájom nebytových priestorov a pozemkov na základe výsledkov ponukových konaní. Ponuky, ktoré sa týkali dočasne prebytočného nehnuteľného majetku štátu boli uverejnené v dennej tlači a obsahovali náležitosti podľa ustanovenia § 13 zákona č. 278/1993 Z. z. Nájomné zmluvy boli uzatvorené s tými záujemcami, ktorí ponúkli najvyššie trhové nájomné. Kontrolou zákonných náležitostí uzatvorených zmlúv neboli zistené nedostatky. Uzatvorené nájomné zmluvy boli schválené Ministerstvom financií SR a následne zverejnené v Centrálnom registri zmlúv Úradu vlády SR.

Zhrnutie

Kontrola zmluvných vzťahov a úhrad za poskytovanie zdravotnej starostlivosti vychádzala zo schváleného strategického zámeru kontrolnej činnosti NKÚ SR na roky 2012-2014, kde jednou z nosných oblastí bola aj oblasť zdravotníctva. Zároveň kontrola vychádzala zo schváleného plánu kontrolnej činnosti na rok 2014 a bola navrhnutá s cieľom poukázať na diferenciáciu pri úhradách za poskytnutie zdravotnej starostlivosti.

Predmetom kontroly bola analýza uzatvorených zmluvných vzťahov pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, porovnanie nárokováných a uhradených vybraných výkonov zdravotnej starostlivosti, štruktúra pohľadávok a záväzkov UNM a nakladanie s nimi a nakladanie s majetkom štátu.

V roku 2013 mali výrazný vplyv na dosiahnutí záporného hospodárskeho výsledku vyššie osobné náklady z dôvodu zákonného zvyšovania miezd zdravotníckych pracovníkov a realizované nadlimitné výkony, ktoré boli zo strany zdravotných poisťovní uznané ako opodstatnené, ale v danom roku neuhradené, keďže prekročili zmluvne dohodnuté objemy rozsahu poskytovanej zdravotnej starostlivosti.

UNM mala s tromi ZP v roku 2013 uzatvorených sedem zmlúv o poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

Poskytnutá zdravotná starostlivosť bola nemocnicou vykazovaná za kalendárny mesiac. Vystavené faktúry za poskytnutú zdravotnú starostlivosť uznané zdravotnými poisťovňami boli uhrádzané v lehote splatnosti.

Porovnaním nárokováných a realizovaných úhrad vybraných výkonov bolo zistené, že rozdiel medzi nárokovanou a uhradenou sumou bol cca 1 % z nárokovanej sumy. Bolo to spôsobené aj tým, že do uhradenej sumy za uplatnené výkony sa zarátala aj úhrada časti nadlimitných výkonov, ku ktorej došlo v roku 2013 a na konci prvého štvrtroka 2014.

Nadlimitné výkony, ktoré si UNM uplatnila voči ZP v roku 2013 predstavovali celkovú sumu 1 991 208,63 eur.

V roku 2013 nemocnica nerealizovala nepeňažné plnenie formou vzájomného započítavania svojich pohľadávok a záväzkov voči zdravotným poisťovňami. Povinné poisťné na verejné zdravotné poistenie za svojich zamestnancov realizovala v lehote splatnosti.

Pohľadávky UNM voči ZP predstavovali sumu 8 704 321,51 eur. Z toho pohľadávky v lehote splatnosti predstavovali vyfakturované výkony za zdravotnú starostlivosť poskytnutú nemocnicou na konci roka 2013. Najväčšiu pohľadávku po lehote splatnosti k 31.12.2013 v sume 52 990,65 eur UNM evidovala voči zdravotnej poisťovni, na majetok ktorej bol v roku 2008 vyhlásený konkurz. Kontrolou bolo zistené, že UNM nevyužila zákonom stanovený termín na prihlásenie svojej pohľadávky, to znamená, že v lehote 45 dní odo dňa vyhlásenia konkurzu nedoručila súdu ani správcovi konkurznej podstaty prihlášku pohľadávky.

Záväzky po lehote splatnosti k 31.12.2013 predstavovali sumu 10 765 846,00 eur. Išlo o záväzky voči dodávateľom, resp. dodávateľské faktúry, napr. za lieky a špeciálny zdravotnícky materiál, za dodávky prístrojovej techniky, za potraviny a faktúry národnej transfúznej služby. UNM evidovala záväzky po lehote splatnosti aj za elektrickú energiu, vodu a telekomunikačné služby.

Kontrolou evidencie nehnuteľného majetku vybraných majetkových účtov nebol zistený nesúlad medzi požadovaným a skutočným stavom.

UNM mala k 31.12.2013 uzatvorených 19 nájomných zmlúv. UNM ako správca majetku štátu uzatvorila zmluvy na nájom nebytových priestorov a pozemkov na základe výsledkov ponukových konaní. Ponuky, ktoré sa týkali dočasne prebytočného nehnuteľného majetku štátu boli uverejnené v dennej tlači a obsahovali zákonné náležitosti. Nájomné

zmluvy boli uzatvorené s tými záujemcami, ktorí ponúkli najvyššie trhové nájomné. Uzatvorené nájomné zmluvy boli schválené Ministerstvom financií SR a následne zverejnené v Centrálnom registri zmlúv Úradu vlády SR.

Odporúčanie

UNM nemala v kontrolovanom období vypracovanú internú smernicu, ktorá by bližšie definovala nakladanie s pohľadávkami a záväzkami, určenie doby splatnosti, resp. kedy sú pohľadávky po lehote splatnosti a podrobnejší postup pri ich vymáhaní. Z uvedeného dôvodu odporúčame takýto typ smernice vypracovať.

Protokol o výsledku kontroly vypracovali dňa 05.05.2014

Mgr. Ľubica Grochalová dos Santos
vedúca kontrolnej skupiny

Ing. Paula Hanuliaková
členka kontrolnej skupiny

Mgr. Iveta Vráblová
členka kontrolnej skupiny

S obsahom protokolu o výsledku kontroly bol oboznámený dňa 06.05.2014

Doc.MUDr. Julián Hamžík, PhD.
riaditeľ nemocnice